

sygn. akt VII Ua 90/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

31 stycznia 2022 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Kosicka

po rozpoznaniu 31 stycznia 2022 r. na posiedzeniu niejawnym w Warszawie

odwołania D. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W.

z 7 stycznia 2021 r., znak (...)

o zasiłek chorobowy

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W.

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie

z 13 września 2021 r., sygn. akt VI U 75/21

oddala apelację.

Małgorzata Kosicka

sygn. akt VII Ua 90/21

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 13 września 2021 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, orzekając w sprawie odwołania D. M. od decyzji Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., zmienił zaskarżoną decyzję z 7 stycznia 2021 r., znak (...), w ten sposób, że przyznał D. M. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 9 grudnia 2020 r. do 10 stycznia 2021 r.

Sąd I instancji ustalił, że 31 stycznia 2020 r. odwołujący się zakończył czynną służbę wojskowa i przeszedł na tzw. emeryturę wojskową z 1 lutego 2020 r. Zgodnie z art 41 ust. 2 ustawy termin realizacji wypłaty świadczenia nastąpić miał od 1 lutego 2021 r.

W okresie od 24 lutego 2020 r. do 8 grudnia 2020 r. odwołujący się podjął zatrudnienie na podstawie umowy o pracę w (...) Instytucie Medycyny (...) w W..

8 grudnia 2020 r. odwołujący się zachorował i był niezdolny do pracy nieprzerwanie przez ponad 30 dni, tj. do 10 stycznia 2021 r.

20 grudnia 2020 r. odwołujący przesłał do ZUS za pośrednictwem Platformy Usług Elektronicznych ZUS wnioski o zasiłek chorobowy za okres niezdolności do pracy po ustaniu zatrudnienia, tj. od 9 grudnia 2020 r. do 18 grudnia 2020 r. oraz od 19 grudnia 2020 r. do 10 stycznia 2021 r.

7 stycznia 2021 r. w ZUS (...) Oddział w W. złożył dokumentację uzupełniającą do wysłanego elektronicznie wniosku ZAS-53.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z 7 stycznia 2021 r. odmówił prawa do zasiłku chorobowego za okres po ustaniu zatrudnienia, tj. od 9 grudnia 2020 r. do 10 stycznia 2021 r. Uzasadniając stanowisko organ rentowy wskazał, że z posiadanej dokumentacji wynika, że od 1 lutego 2020 r. odwołujący się ma ustalone prawo do świadczenia emerytalno - rentowego wypłacanego przez Wojskowe Biuro Emerytalne. Powyższy fakt pozbawia odwołującego się prawa do zasiłku chorobowego po ustaniu zatrudnienia

Sąd rejonowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy oraz w aktach rentowy. Treści i autentyczności dokumentów żadna ze stron nie kwestionowała toteż zostały uznane za pełnowartościowy materiał dowodowy.

Sąd rejonowy uznał odwołanie za uzasadnione. Wskazał, że decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy miała wykładnia i interpretacja przepisu art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2020 r., poz. 870) - dalej ustawy zasiłkowej. Zgodnie z tym przepisem zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy ma ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy.

Sąd I instancji ustalił, że od 1 lutego 2018 r. odwołujący się miał przyznane prawo do emerytury wojskowej. Odwołujący podnosił jednak, że pojęcie emerytura w świetle ustawy zasiłkowej nie jest pojęciem tożsamym z emeryturą wojskową.

Sąd rejonowy zważył, że nieprawidłowa jest wykładnia, by ustawodawca w ustawie regulującej stosunki ubezpieczenia chorobowego, odwołując się do pojęcia osoby mającej ustalone prawo do emerytury sięgał do innej definicji świadczenia niż przysługującego na podstawie art. 4 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W systemie zabezpieczenia emerytalnego wojskowego nie przewidziano prawa do świadczeń z ubezpieczenia chorobowego. W konsekwencji prawo do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia wyłączone jest tylko w tych okolicznościach, które wyczerpująco i wyraźnie określone zostały w art 13 ust. 1 ustawy zasiłkowej. Takie stanowisko zajęł Sąd Najwyższy w wyroku z 18 lutego 2013 r. II UK 196/12, gdzie wskazał że: pobieranie emerytury wojskowej przyznanej na podstawie ustawy z 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin nie stanowi okoliczności wyłączającej prawo do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia (art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy zasiłkowej. W uzasadnieniu Sąd Najwyższy podał, że charakter prawa ubezpieczeń społecznych, jako zawierającego zbiór przepisów bezwzględnie obowiązujących, nakazuje nadawanie wskazanym art. 13 ust. 1 ustawy przyczynom odmowy prawa do zasiłku chorobowego bez ekwiwalentu w składce tylko takie znaczenie, jakie wypływa z jego tekstu. Określenie „emerytura”, którym się posługuje, nie może być uznane za pojęcie zbiorcze, obejmujące wszystkie świadczenia przyznawane z tytułu wieku i (lub) wysługi nie tylko z ubezpieczenia emerytalnego, lecz także w postaci świadczeń zabezpieczeniowych z budżetu, jakim jest „emerytura wojskowa” i nie jest tożsame z tym pojęciem. Identyfikacja tych świadczeń jest wykluczona, co dostrzegł Sąd Najwyższy w wyroku z 18 stycznia 2012 r., II UK 168/11 (OSNP 2012 nr 23-24, poz. 297), wyraźnie odróżniając rentę z tytułu niezdolności do pracy przyznawanej na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od policyjnej renty inwalidzkiej. Rezultat wykładni językowej potwierdza wykładnia systemowa, uwzględniająca brak jakiegokolwiek związku normatywnego między wskazanymi systemami, a także zasady techniki prawodawczej, wskazujące, że w ustawie nie zamieszcza się przepisów, które regulowałyby sprawy wykraczające poza wyznaczony przez nią zakres podmiotowy, czyli regulowane w niej stosunki oraz krąg podmiotów, do których się odnosi. Sąd Najwyższy nie odstąpił od tego stanowiska, podobnie odniósł się do pobierania zasiłku w przypadku ustalonego prawa do emerytury policyjnej (postanowienie SN z 28 marca 2019 r., I UK 128/18, LEX nr 2650723).

Sąd rejonowy podkreślił, że prawo do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia wyłączone jest tylko w tych okolicznościach, które wyczerpująco i wyraźnie określone zostały w art. 13 ust. 1 ustawy z 1999 r. o świadczeniach

pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Nie została w nim wymieniona emerytura wojskowa, więc sąd I instancji podzielił tym samym pogląd Sądu Najwyższego oraz argumentację odwołującego się, że pobieranie tego świadczenia nie uzasadnia zastosowania art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego.

Uwzględniając powołane argumenty, sąd I instancji zmienił zaskarżoną decyzję, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł apelację, zaskarżając wyrok Sądu I instancji w całości oraz zarzucając mu naruszenie przepisów prawa materialnego, mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że skoro w treści przepisu nie została wymieniona oddzielnie emerytura wojskowa, to emerytura oznacza wyłącznie emeryturę powszechną, podczas gdy słowo emerytura odnosi się do świadczeń emerytalnych w ogóle oraz naruszenie przepisów prawa procesowego art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie ustaleń w sposób wybiórczy, z pominięciem okoliczności pobierania przez ubezpieczonego emerytury wojskowej od 1 lutego 2020r., która wyłącza prawo do zasiłku chorobowego za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego.

W oparciu o powyższe zarzuty organ rentowy wniósł o zmianę wyroku w całości poprzez oddalenie odwołania od zaskarżonej decyzji i zasądzenie od odwołującego na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie apelacyjne według norm przepisanych.

W uzasadnieniu apelacji organ rentowy podniósł, że ubezpieczony pobiera od lutego 2020 r. emeryturę wojskową. Zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy ma ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy. Organ rentowy wskazał, że zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z 17 kwietnia 2014r. I UK 372/13 stosownie do art. 13 ust 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy ma ustalone prawo do emerytury. Wobec powyższego w ocenie organu rentowego bezspornym jest, że posiadanie prawa do emerytury stanowi negatywną przesłankę do przyznania prawo do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia (apelacja, k. 57-58 a.s.).

D. M. w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie. Uzasadniając stanowisko wskazał, że sąd rejonowy wbrew twierdzeniu organu rentowego nie dopuścił się zarówno do naruszenia przepisów prawa procesowego jak i przepisów prawa materialnego, a tym samym wyrok w pełni odpowiada obowiązującemu prawu i powinien zostać utrzymany w mocy. D. M. podkreślił, że pobierana przez niego emerytura wojskowa nie powinna być obejmowana pojęciem „emerytury” o której mowa w ustawie z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Sąd rejonowy trafnie wskazał, że okoliczność jej pobierania nie może stanowić okoliczności wyłączającej prawo do zasiłku chorobowego a tym samym nie może mieć zastosowania art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy zasiłkowej. Sąd rejonowy w sposób prawidłowy dokonał wykładni przepisu art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy zasiłkowej. Prawidłowość wydanego Wyroku potwierdza orzecznictwo Sądu Najwyższego, tj. wyrok SN z 18 stycznia 2012 r., II UK 168/11, wyrok SN z 18 lutego 2013 r., II UK 196/12, postanowienie SN z 28 marca 2019 r., I UK 128/18. Ponadto wbrew zarzutowi organu rentowego, sąd rejonowy rozpoznając sprawę uwzględnił okoliczność pobierania emerytury wojskowej, a tym samym zarzut co do naruszenia przepisów prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. w ocenie odwołującego należy uznać za chybiony (odpowiedź na apelację, k. 70-72 a.s.).

Sąd okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego jest nieuzasadniona.

W ocenie sądu okręgowego, sąd I instancji wydał trafne orzeczenie, znajdujące oparcie zarówno w zebranych w sprawie materiale dowodowym, jak i obowiązujących przepisach prawa. Sąd okręgowy nie stwierdził wadliwości stanu faktycznego ustalonego w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, dzieląc ustalenia faktyczne zaprezentowane w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku. Nie zachodzi zatem potrzeba ich szczegółowego powtarzania (postanowienie Sądu Najwyższego z 22 kwietnia 1997r., II UKN 61/97, wyrok Sądu Najwyższego z 12 stycznia 1999r., I PKN 521/98). Zgodnie bowiem z poglądem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z 15 maja 2007r. (V CSK 37/07), surowsze wymagania odnośnie oceny zgromadzonego materiału i czynienia ustaleń na potrzeby wydania orzeczenia ciąży na sądzie odwoławczym wówczas, gdy ustala on stan faktyczny sprawy w sposób odmienny, niż uczynił to sąd I instancji. Inaczej jest natomiast wtedy, gdy orzeczenie wydane na skutek apelacji zmierza do jej oddalenia, a tym samym utrzymuje w mocy ustalenia poczynione przez sąd I instancji. W takim bowiem przypadku, jakkolwiek wyrok sądu odwoławczego powinien opierać się na jego własnych i samoistnych ustaleniach, za wystarczające można uznać stwierdzenie, że przyjmuje on ustalenia faktyczne i prawne sądu I instancji jako własne.

Odnosząc się do sformułowanego przez zakład zarzutu naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. sąd okręgowy zważył, sąd rejonowy nie tylko dokonał pełnego i wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, ale również wbrew twierdzeniom skarżącego organu rentowego dokonał prawidłowych ustaleń bez pominięcia okoliczności pobierania przez ubezpieczonego emerytury wojskowej. Podkreślić należy, że w stanie faktycznym sąd I instancji ustalił, że D. M. od 1 lutego 2020 r. ma ustalone prawo do świadczenia emerytalno - rentowego wypłacanego przez Wojskowe Biuro Emerytalne. Niewątpliwie więc sąd rejonowy okoliczność tę ustalił i odniósł do niej w rozważaniach prawnych. Wobec powyższego zarzut apelacyjny dotyczący naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. jest chybiony.

Kolejny zarzut apelacyjny dotyczył naruszenia art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa poprzez jego błędną wykładnię. Jednakże w prawidłowo ustalonych okolicznościach faktycznych sprawy sąd rejonowy, w ocenie sądu II instancji, prawidłowo zastosował także przepis art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy, a zarzut apelacyjny naruszenia prawa materialnego okazał się chybiony. Przepis ten wskazuje bowiem zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy ma ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy.

Wykładnia art. 13 ust. 1 pkt 1. ustawy zasiłkowej dokonana przez skarżący organ jest nieprawidłowa. Godzi się zauważyć w pierwszej kolejności, że przepis ten określa wyjątki od zasady przewidzianej w art. 6 i art. 7 ustawy zasiłkowej i jako taki musi być interpretowany ściśle.

Należy przypomnieć, że stosownie do art. 6 ust. 1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego. Tytułem tego ubezpieczenia jest zatrudnienie lub inna działalność, których podjęcie rodzi obowiązek ubezpieczenia chorobowego lub uprawnienie do objęcia tym ubezpieczeniem na zasadach dobrowolności w rozumieniu przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Świadczenie to przysługuje także osobie, która stała się niezdolna do pracy już po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego.

W ocenie sądu okręgowego, regulacja dotycząca wyłączenia prawa do zasiłku nie może być interpretowana w sposób rozszerzający. Dotyczy bowiem podmiotów, które podlegały ubezpieczeniu, opłacały składki na ubezpieczenie chorobowe, a mimo to świadczenia z tym związane nie zostaną im przyznane. Sąd rejonowy prawidłowo stwierdził, powołując się na wyrok Sądu Najwyższego z 18 lutego 2013 r. sygn. II UK 196/12, że pobieranie emerytury wojskowej przyznanej na podstawie ustawy z 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin nie stanowi okoliczności wyłączającej prawo do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia. Wbrew twierdzeniom organu rentowego, rozszerzająca wykładnia art. 13 ustawy jest niedopuszczalna już z tego względu, że mogłaby prowadzić do pozbawienia uprawnionego prawa wynikającego z literalnego jej brzmienia. W tej sytuacji jasno wyrażona wola ustawodawcy, zgodnie z którą zasiłek nie przysługuje osobie, która ma ustalone prawo do

emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy oznacza, że zasiłek ten przysługuje w przypadku renty czy emerytury przysługujących z innego tytułu. Trafnie w ślad za orzecznictwem Sądu Najwyższego sąd rejonowy przyjął, że użytej w przepisie art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych definicji „emerytury” nie można traktować jako pojęcia zbiorczego bez rozróżnienia na odmienne przesłanki nabycia prawa do świadczeń i źródło finansowania. Dokonywanie rozszerzającej wykładni art. 13 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy, jaką przeprowadził w niniejszej sprawie organ rentowy jest zatem nieuprawnione. Prawa do świadczeń pozbawieni mogą być wyłącznie ubezpieczeni w sytuacjach enumeratywnie wymienionych w art. 13 ustawy zasiłkowej. Z wymienionego przepisu z kolei wynika, że prawo to wyłączone jest tylko (w przypadku ust. 1 pkt 1) w przypadku pobierania emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy. Świadczenia tak nazwane uregulowane zostały w ustawie z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 504 t.j.). Podkreślenia wymaga, że ubezpieczony żadnego z tych świadczeń nie pobierał. Od 1 lutego 2020 r. D. M. ma ustalone prawo do emerytury wojskowej. Przesłanki przyznania tego świadczenia są odrębne i nie pozostają w związku ze świadczeniami z powszechnego ubezpieczenia społecznego. Gdyby zamiarem ustawodawcy było pozbawienie prawa do zasiłku chorobowego osób uzyskujących emeryturę wojskową zapis taki znalazłby się w ustawie zasiłkowej. Jego brak jednoznacznie wskazuje na to, że pobieranie tego świadczenia nie wyklucza prawa do pobierania zasiłku chorobowego.

W konsekwencji uznać należy, że sąd rejonowy w ramach zaistniałego na gruncie niniejszej sprawy stanu faktycznego, prawidłowo zastosował przepisy ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, w tym art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy.

W związku z tym na podstawie art. 385 k.p.c. apelacja organu rentowego podlegała oddaleniu.